

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cornelii Iansenii Episcopi Iprensis Avgvstinvs

In quo hæreses & mores Pelagij contra naturæ humanæ sanitatem, ægritudinem & medicinam ex S. Augustino recensentur ac refutantur

Jansenius, Cornelius

Lovanii, 1640

23. De Praedestinatianis & eorum haeresi. Non esse haeresin, sed calumniam, quâ Massilienses S. Augustini doctrinam infamarunt.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13650

De Prædestinatis, & eorum hæresi. Non esse hæresin, sed calumniam, qua Massilienses S. Augustini doctrinam infamarunt.

CAPVT XXIII

PLERIQUE Recentiores ut a Gen-
brardus, b Baronius, c Suarez, d A
Castro & alij passim, aliud genus erran-
tium Pelagianis oppositum asserunt,
quos hæreticos Prædestinatos vel Prædestinatios
vocat. Hi dicebant, quod nec pie viventibus profe-
ritur honorum operum labor si à Deo ad mortem prædesti-
nati fuerint: Nec impijs obicit quod improbe vivant
si à Deo prædestinati fuerint ad vitam. Quis asse-
rit & bonos à bonis auerbat & malos ad mala provoca-
ret. i. præ-
destinat.

Sigebert. ad
an. Christi
415.

Apud Flo-
doard. lib. 3.
de iust. Rhem.
c. 14.

Apud Flo-
doard. ibid.

apud Flodoardum in Epistola ad Nicolaum B
Papam; ubi quemdam Gothescalcum Prædes-
tinatiana hæresi contaminatum, eamque ob
causam damnatum fuisse testatur. Articulus
autem istius hæresis alios numerat quam Sigebertus
videlicet primo quod sicut Deus quo dam-
ad vitam eternam, ita quosdam prædestinaverit ad
mortem eternam. Secundo: Quoniam n. n. vult
Deus omnes homines salvos fieri, sed tantum eos qui
salvantur. Tertio: Quod non pro totius mundi redem-
ptione, id est pro omnium hominum salute & redem-
ptione Dominus & Salvator noster IESVS
Christus sit crucifixus & mortuus, sed tantum pro
his qui salvantur. Quarto: Quod exponendo
locum Sancti Petri, eum qui emit eos Dominum
negantes, hoc intelligant quod baptismi Sacra-
mento eos emerit, non tamen pro eis crucem subierit,
neque mortem perculerit, neque sanguinem fuderit.
Hæc ille de ista hæresi quam Sigebertus ano-
415. exortam tradit, à quo non multum
abest Hincmarus, dum dicit eam primam in
Africa, postea in Gallijs quando & hæresis Nestoriana
nascebatur exortam; atque Celestini omnis aucto-
ritate & Prosperi instantia revictam esse. Nam
Celestinus anno circiter 432. paulo post per-
actum Concilium Ephesinum extremum diem
clausit.

Cum igitur uterque tempore Sancti Augu-
stini illam hæresin exortam esse tradat, vene-
menter mirum est, cur nec Augustinus nec
Prosper ullam istius hæresis mentionem in
omnibus suis scriptis fecerint; nedum illam
revicerint aut refutaverint; mirum itidem
cur nemo Catholicorum scriptorum ante Si-
gebertum & Hincmarum certum aliquid de
Prædestinatis posteritatis memoriæ com-
mendaverit.

Quamobrem ut suspicionem meam liberè
dicam & lectoribus dijudicandam offeram,
existimo equidem nunquam in rerum natura
fuisse hæresin Prædestinatianam vel hæreticos
Prædestinatos: sed è contrario, doctrinam
Catholicam, quam Sanctus Augustinus &
Prosper docuerunt, sub nomine istius hæresis
calumniosè à Massiliensibus traductam esse.
Itaque hæretici illi Prædestinatiani non fuerunt
alij quam S. Augustinus, Prosper, Hilarius,
& quotquot eorum doctrinam sequebantur,
quos eo nomine indigerunt Semi-Pelagiani,
atque inter hæreticos nominibus eorum non
expressis collocarunt, quibus credula poste-
ritas, quosdam tanquam hæreticos Prædes-
tinatos averfata est. Argumenta existimatio-
nis istius non contemnenda sese offerunt. Pri-
mum, quod jam dixi, quia nullum hæreseos
istius indicium extat apud August. cum tamen
mox sub initium hæreseos Pelagianæ, anno
videlicet 415. ut Sigebertus ait, quo necdum
hæresis Pelagiana proscripserat fuerat, exorta
memoretur. Deinde quia Hincmarus ait, eam
primam in Africa, postea in Gallijs per idem tempus
quando & Nestoriana hæresis nascebatur, exortam esse,
hoc est in Africa vivente Augustino, in Gallijs
sub mortem ejus, utpote qui Ephesum ad con-
demnationem hæresis Nestorianæ vocatus,
jam obierat. Tunc autem cœperunt conten-
tiones adversus Augustini libros de correptione
& gratia, & de natura & libero arbitrio
fervere, tunc eujam prædestinatio gratia ve-
hementissime oppugnari cœpit, quemadmo-
dum ex libro de dono perseverantiæ perspi-
cuum est. Tertio quia Hincmarus addit eam
tempore Celestini Papa ipsius auctoritate & instantia
Sancti Prosperi revictam esse. Est autem certum,
acerrime Prosperum adversus calumniatores
doctrinæ Sancti Augustini de prædestinatione
cepugnasse, quemadmodum ex duobus ejus
libris Responsione videlicet ad Capitula Gal-
lorum & ad objectiones Vincentianas li-
quet. Nam uterque liber in eo tota nervorum
contentione versatur, ut ostendat falsa esse vel
non intellecta vel in perversum sensum rapta
quæ de prædestinatione, & non omniū redem-
ptione & similibus capitibus sibi & Augustino
inponebantur. Nam in præfatione responsio-
nes ad Capitula Gallorum sic ait: Doctrinam
quam Sancta memoria Augustinus Episcopus contra
Pelagianos, inimicos gratiæ Christi, & liberi arbitrii
decomptiores per multos annos Apostolicè asseruit lit-
terisque mandavit, quibusdam visum est, aut intel-
ligendo, aut intelligi eam volendo reprehendere. Et
hoc quasi compendium cognitionis hie, qui iudicio eo-
rum ducebantur, asserit: ut qua in libris prædicti viri
damna-

Præfat. in
Resp. ad
Cap. Gall.

543

damnabilia reperisse iactabant, brevium capitulorum indiculis prædicarent, talique commento & derelationem eius quem impetrent, obtinerent; & ab his, quæ insanasent, curam exterriti lectores averterent.

Nec dissimiliter præfatione in responsum ad objectiones Vincentianas: Contexunt & quilibet possunt sententijs comprehendant ineptissimarum quarundam blasphemiarum prodigiosa mendacia, easque ostendenda & ingerenda multis publice privatimque circumferunt, asserentes talia in nostro esse sensu qualia diabolico continentur indiculo. Adversus istos igitur pugnavit quidem acriter Sanctus Prosper, eosque compressit autoritate sua Celestinus, non tamen tanquam qui essent hæretici Prædestinatiani, sed è contrario, tanquam qui tales errores de Prædestinatione, ab Augustino & Prospero doceri asserbant. Nam idcirco Prosper ut hoc indicaret utrobique subtextit: Ne ergo hanc persuasionem temere

quis recipiat & talem patet sensum scripti Catholici inesse Doctoris Augustini, qualem eum qui frustra calomniantur, ostendant, singulis capitulis, brevi & absoluta professione respondeo, in nullo recedens à tramite eorum definitionum quæ in sancti viri disputationibus continentur. Et ad objectiones Vincentianas dicit, se sensum suum & verba singulis objectis capitulis subiecturum, ut lectores evidenter agnoscant, impiarum profanarumque opinionum nullum in cordibus nostris inbarere vestigium: & blasphemias quas perpexerint nostra professione damnari, in eorum repletoribus, qui videlicet ea tanquam à Prospero docta commenti fuerant, consueant debere puniri. Celestinus etiam annitente Prospero & Hilario non Prædestinatianos hæreticos compressit, sed illos Presbyteros qui

nuebantur etiam quiescentium fratrum, hoc est Augustini, memoriam dispere, quique Augustino tanquam necessariam modum excessisset de prædestinatione obloquebantur. Ex quibus clarè ostenditur non Prosperum aut Celestinum hæreticos Prædestinatianos instantia aut autoritate sua revicisse, ut Hincmarus ait, sed Massilienses Presbyteros qui prava dogmata de prædestinatione ex Augustini & Prosperi scriptis inferebant & tanquam ab eis tradita fuissent acriter inculcabant.

Quarto, quia primus omnium qui dogmata Prædestinatianorum recensuit, fuit Gennadius Massiliensis Presbyter, non mediocriter de Semi-Pelagiana hæresi suspectus vel infectus, & Augustino ac Prospero gratiæ patronis integerimis periniquus, quorum unum tanquam ex multis, quo peccantem, & errantem taxat, alterum tanquam qui Cassiani salutaria opuscula, hoc est errores de gratia ut nociva insinaverit. Argumento est quod in libello quodam de Hæresibus qui Sancto Hieronymo attribuitur cum catalogus hæreticorum ad Photinum & Eunomium usque perductus esset, qui circa ætatem S. Hieronymi vixerunt, sic de Gennadio subiungitur: Huc usque Sanctus Hieronymus. Hæc verò quæ sequimur à Sancto Gennadio Massiliensi Presbytero sunt posita. Prima verò hæresis quam Gennadius ibi ponit, est Prædestinatianorum. Nam de Pelagianis &

Semi-Pelagianis nulla mentio. Gennadium verò de Hæresibus scripsisse, testatur ipsemet non uno loco in libro de viris illustribus: ut in Vigilantio: Alia locutus est frivola, quæ in lib. de viris Catalogo Hæreticorum necessario exponitur. Et in Nestorio: in quo quid asseveraverit in Catalogo Hæreticorum monstrabitur. Hujus igitur scriptoris Gennadij, aliorumque quorundam Massiliensium autoritatem qui nunquam leguntur ab Ecclesiastica communione separati, secuti videntur qui Prædestinatianos in Catalogum hæreticorum retulerunt. Ex quo factum est ut qui cautius inter antiquos de Prædestinatianis loqui voluerunt, non asserant illam hæresim ex Augustini libris male intellectis ortam esse, sed dici. Nam Sigebertus ait: Hæc Sigebert. ad hæresim ex libro Augustini male intellectis initium an. 415. sumpsisse dicitur. Et Prosper ille qui Tyro dicitur quamvis erroribus pudendis scateat, meritoque propterea à graviore autoritate submovendus sit, ad annum vigesimum tertium Honorij ipsidem verbis, quæ Sigebertus videtur imitatus: Prædestinatorum hæresis quæ ab Augustini libris male intellectis accepisse dicitur initium, serpere exorsa.

Quinto, quia omnia quæ Sigebertus & Hincmarus maximeque Gennadius Prædestinatianis ascribunt sunt ipsissima illa dogmata quæ Semi-Pelagiani tanquam ab Augustino tradita atque in ejus libris expressa carpebant, quod usque adeo verum est ut Gennadius plerumque ipsidem utatur verbis alio detortis, quibus Augustinus usus est, vel quæ sancto viro ab ejus obtrektoribus objecta sunt. Nam primus articulus Prædestinatianorum apud Gennadium est: Quod Deus non omnes homines ad hoc creavit ut omnes salventur, sed ut multitudine hominum ornaret mundus qui ipsidem pœne verbis à Massiliensibus objectus est Augustino: Quod quidam homines non ad hoc à Deo creati sunt ut vitam adipiscerentur æternam, sed ut habitum tantummodo sæculi præsentis ornarent. Et inde objectio suum ortum habet, quod Augustinus non semel doceat, multitudinem reproborum esse sæculi præsentis ornatum.

Secundus articulus Prædestinatianorum apud Gennadium est: Quod etsi generali prædicatione dicat, venite ad me omnes qui lab. vatis &c. non tamen omnes ea voluntate voces, ut omnes sequantur vocantem. Qui alijs verbis eodem sensu impingitur à Massiliensibus Augustino apud Prosperum: Quod qui vocati sunt non aequaliter sui vocati sed alij ut crederent, alij ut non crederent. Sequi enim vocationem & credere vocationi recipi prorsus idem sunt.

Tertius articulus Prædestinatianorum apud Gennadium est: Sed nec omnes qui ipso inspirante obediunt vocationi dicuntur accipere exequendi in bono opere perseverantiam: sed post multos labores & miseria fructus, si non sunt de salvandorum numero, subtrahendas eis vires agendi ne perdurent in bono. Articulus iste quantum ad primam ejus partem, Catholica doctrina est; quam Augustinus ex professo tradidit, nec à quoquam negari potest, nisi qui perseverantiam donum Dei

Gennad. in lib. de viris illust. in August. & Prosper. Edictus est à C. v. Mercedo An. d. m. propterea & Sub. iunctus duo. bus lib. op. imperf. Aug. tant. Jul.

Apud Prosp. c. 13. Gall. V. de lib. 9. de Genes. c. 9. & alijs locis.

Cap. 5. Gall.

Dei esse nolit vel eam omnibus iustis dari velit, quorum utrumque Catholica fides detestatur. Primum verò à Massiliensibus ex professo docebatur: Unde etiam apud Prosperum obijciabant Augustino; *Quod Deus quibusdam filiis suis, quos regeneraverit in Christo, quibus fidem, spem, dilectionem dedit, ob hoc non desit perseverantiam quia non sunt à massa perditionis præscientia Dei & prædestinatione discreti.* Quod non aliter ab articulo Gennadij discrepat, nisi quod causam addat, cur quibusdam perseverantia denegetur, quam Gennadius tacet, sed illam tacite subintelligi cupit hoc ipso quod istam doctrinam ex Dei prædestinatione, propter quam Prædestinatiani dicti sunt profectam esse sentiebat. Altera verò pars articuli, quæ dicit, *si non sunt de salvandorum numero, subtrahendus eis vires agendi &c.* Eodem plane sensu obijciatur Augustino apud Prosperum: *Quod quibusdam vocatis & pie iusteque viventibus, obedientia subtrahatur ut obedire desistant.* Sed Gennadius tanquam genuinus Massiliensium querimoniarum hæres, eodem verbo usus est quo eadem calumnia Sancto Antistiti adhuc viventi impacta fuit. Nam in libro de dono perseverantiae sic exprimitur: *si prædestinati estis regnandi, subtrahentur obedientis vires ut obedire cessetis.*

Art. 7.
Gal.

Art. 12.
Gal.

Lib. de dono perseverantiae c. 15.
c. 22.

Apud Aug.
in lib. de dono perseverantiae c. 15.

Quartum articulum Prædestinatorum Gennadius illum esse dicit: *Illos qui prædestinati sunt ad vitam æternam, etiam si in perfidia vel in omni genere peccati longo tempore velentur, accepturos occasionem qua & credant in Deum, & secundum Dei præceptum vivant, ut possideant societatem iustorum.* Hic autem eodem plane sensu alijs verbis objectus fuit à Massiliensibus Augustino, tanquam ex ejus doctrina consecutus: *Verumtamen si quis estis nec dum vocati, quos gratia sua prædestinaverit eligendos, accipietis eandem gratiam qua velitis & sitis electi.* In eo discrimen est, quod apud Augustinum dicant, *accipietis eandem gratiam:* apud Gennadium *accepturos occasionem.* Nam Semi-Pelagiani peculiari phrasi sua gratiam Dei vocabant *Occasionem*, ut paulò superius demonstravimus. Interim qua fide Gennadius Prædestinatianos tractet, facile ex hoc postremo articulo advertit lector. Quem enim tanquam Prædestinatorum hæresin traducit, non est aliud nisi Catholica fides, quæ constanter docet, fremtentibus licet Semi-Pelagianis, id quod hic Prædestinatianis imponitur, eos videlicet qui prædestinati sunt ad vitam æternam etiam si in perfidia vel in omni genere peccati longo tempore, imò ad finem vitæ usque volutentur accepturos gratiam, adeoque occasionem, quæ & credant in Deum & secundum Dei præceptum vivant, ut possideant societatem iustorum. Ut sanè ex his luce meridiana manifestius sit Prædestinatorum hæresin non esse aliud nisi doctrinam Augustini & Prosperi de prædestinatione invidiosè propositam; ut videlicet, quemadmodum Prosper dixit, *Tali commento & detestatione eius quem impetrent obtinerent; & ab his qua infamassent, eam extrerit lectoris averterent.* Nam nequis lector quantumvis tardus

Prefat. in Resp. ad Capit. Gal.

ac supinus dubitaret, hujusmodi de Prædestinatianis commenta Semi-Pelagianam calumniam redolere, subiungit Gennadius: *Tali definitione id docere student quod Deus personas humanum accipiat.* Hæc est enim illa trita querela omnium inimicorum gratiæ Dei, quod prædestinatio unius præ alio ex qua fieret ut gratia daretur uni non alteri esset acceptio personarum. Subijcit verò & alterum incommodum tanquam à Prædestinatianis tali definitione traditum, quod videlicet *Deus alios etiam invitos post multa mala opera attrahat ad salutem; alios post bona rejiciat.* Nam & istud non est aliud nisi antiqua calumnia Pelagianorum adversus operationem gratiæ renovata, qua fieri jactabant ut homo invitus crederet, virtutemque sequeretur: itemque adversus doctrinam sanam de prædestinatione Dei, quam hoc nomine invidiosè traducebant, quod alij post multa mala opera attraherentur ad salutem, sicut non dubitat Catholica fides, alij post multa bona rejicerentur: quod itidè verum est, quando ab ipsis bona opera deferuntur. Denique addit Gennadius quod homines Deus tali definitione compellat in malum quo pereant in æternum. Hoc enim invidiosissime jactabant Massilienses adversus prædestinationem ac reprobationem prout ab Augustino docebantur. Nam clarius hoc ipsum dicunt apud Prosperum: *Quod ex prædestinatione Dei, velut fatali necessitate homines ad peccata compulsi cogantur in mortem.* Item ibidem: *Quod per potentiam Deus homines ad peccata compellat.* Objectiones verò pleræque Vincenzianæ nihil aliud spirant nisi quod causa peccatorum sit divina prædestinatio. Hæc ergo ad oculum, nisi fallor, ostendunt totam hæresim Prædestinatorum sic esse concinnatam à Gennadio, ut nonnullos perspicuos articulos Catholice fidei de prædestinatione, tanquam errores infamet; alios verò ita malitiosè invidiosèque proponat, ut Catholica doctrina, quam Augustinus & Prosper docuerunt imperitis erronea esse videretur: utpote qui in tam arcanis abstrusisque doctrinæ Ecclesiasticæ capitulis discernendis, tanta verborum vicinitate & similitudine expressis, facile hallucinari & falli solent.

Iam facile prudens quisque intelligit, quid de cæteris antiquioribus Sigeberto & Hincmaro exiltimandum sit, qui de Prædestinatianis aliquid locuti sunt. Cum enim nihil de dogmatibus eorū noscere potuerint, nisi ex illis qui præcesserant, quid mirum si Gennadium secuti, Prædestinatianos in hæreticorum Catalogo collocaverint. Quod Sigeberto tanquam Historico facile fuit, cum Historici absque profunda rerum talium indagatione plerumque litteris mandare soleant, quod bona fide apud alios scriptum inveniant. Itaque Sigebertus compendio summam articulorum, quos Gennadius recensuerat, vel certè præcipuos ponit: *Quod nec pie viventibus proffit bonorum operum labor, si à Deo ad mortem prædestinati fuerint: Nec impijs obis, quod improbè vivant si à Deo prædestinati fuerint ad vitam.* Reipsa quippe articulus

articulus iste idem ferè continet quod tertius & quartus apud Gennadium, & quamvis falsus sit, satis tamen apparet ad insimulandum calumniandamque doctrinam Augustini esse formatum. Verum est enim quod ipse imò quod fides nostra docet, quod si quis à Deo ad mortem æternæ damnationis propter peccata prædestinatus fuerit, nihil ei profit bonorum operum labor, ad damnationem totam re ipsa evadendam; & è contrario si quis ad vitam prædestinatus fuerit nulla peccata præcedentia poterunt irritare prædestinationem Dei, quominus effectum ejus assequatur; sed non omne verum quolibet modo apud imperitos efferendum est. Nam cum similis omnino propositio Augustino tamquam ab eo tradita obijceretur, opposuit illam similem veram quidem, nullo modo tamen imperitis prædicandam: *Si qui obeditis, si præstitis estis reiçendi, obedire cessabitis*: De qua dicit; *nampe hoc verissimum est, ita sane sed improbissimum, importunissimum, incongruissimum, non falso eloquio, sed non saluberrime valetudini humane impietatis appposito*. Nam ut paulò ante præmiserat ad verius quorundam imprudentiam qui dum vera prædicent, se excusatos putant: *Dolose vel imperiti medici est etiam utile medicamentum sic alligare ut aut non proficit aut obsit*.

Iam verò dogmata quæ Hincmarus Prædestinarianis imponit, sunt ipsissima calumniae quas Augustino & Prospero Massiliensibus impegunt. Primum est: *Quoniam sicut Deus quosdam ad vitam æternam, ita quosdam prædestinavit ad mortem*: Vbi tota vis in eo sita est, quod aliqui ad mortem prædestinati esse dicantur. Hoc Massilienses involutè proponebant, ut vel peccatum quod mors est animæ vel ipsa damnatio intelligi possit. Vnde in objectione 13. 15. & 16. Vincentiana dicuntur aliqui *fideles & Sancti ad æternam mortem prædestinati*; in 14. verò *ad ruinam & perditionem prædestinati*: ut plausiblem Catholicæ doctrinæ Sancti Augustini quæ quosdam à Deo non ad ruinam vel peccata, sed ad æternam damnationem propter peccata delinatos, ideòque Prædestinatos tradit, invidiam concitarent.

Secundum Prædestinarianorù dogma apud Hincmarum est: *Quoniam non vult Deus omnes homines salvos fieri, sed tantum eos qui salvantur*. Quod eodem plane sensu Massilienses objecerunt Augustino his verbis: *Quod non omnes homines velit Deus salvos fieri sed certum numerum Prædestinatorum*. Et quis est certus numerus Prædestinatorum nisi tantum qui qui salvantur, ut Hincmarus dicit? Neque enim quisquis extra Prædestinatorum numerum, salvandus est.

Tertium est apud Hincmarum: *Quod non pro totius mundi redemptione, id est pro omnium hominum salute & redemptione Dominus & Salvator noster Iesus Christus sit crucifixus & mortuus, sed tantum pro iis qui salvantur*. Quod ipsissimis verbis etiam Augustino à Massiliensibus exprobratum est: *Quod non pro totius mundi redemptione Salvator sit crucifixus, nam quod additur apud Hincmarum: Sed tantum pro iis qui salvantur,*

non est nisi partis præcedentis explicatio quam subintelligi volebant Massilienses.

Nihil arbitror evidentius postulari potest ut intelligat lector etiam ex articulis Hincmari demonstrari, quod non aliud sit Prædestinarianorum hæresis, quam calumnia Massiliensium adversus Augustinum ac doctrinam Ecclesiæ, quam nomine hæresis traducebant. Quod & ipsum Hincmarum tacitè confessum satis ex eo intelligitur quod illam hæresim primum in Africa exortam esse profiteretur; nam initium obtrectandi à Monachis Adrumetinis cepit: & postea in Gallis per idem tempus quando hæresis Nestoriana, hoc est sub finem vitæ Sancti Augustini; ac denique tempore Celestini Papa ipsius autoritate & instantia Sancti Properi revictam: quod non de Prædestinarianæ hæresis, sed de calumniarum istarum revictione atque compressione ad amissum verum esse jam supra diximus. Qua de causa S. Isidorus Hispanensis Episcopus Hincmaro antiquior atque doctior cum librum istum Gennadij vidisset atque inde plures hæreses ipsdem omnino verbis descripsisset, Pelagianos à Gennadio prætermisissos addidit & Prædestinarianos à Gennadio positos prætermisit. Quamvis igitur Hincmarus aliquo modo excusari possit, quod præcedentium quorundam autoritate motus Prædestinarianos, hoc est Catholicos invidioso nomine tractos inter hæreticos numeraverit, in eo tamen non videtur excusari posse, quod nonnullos articulos supra positos hæresibus accensuerit, iisque Godscalcum quamvis alijs ex capitibus culpabilem, oneraverit. Nam Godscalcus primum articulum quo quosdam ad æternam mortem prædestinatos, assererat de morte damnationis intelligebat, quemadmodum apertissime liquet ex doctissimis illis libris quos Remigijs Archiepiscopus Lugdunensis & ejus Ecclesiæ ea de re cæterisque Godscalci articulis supra commemoratis exaravit. Sic autem intellecta ejus assertio non est hæresis, sed doctrina Sancti Augustini ac Fulgentij, imò Ecclesiæ Catholice fides, quæ quemadmodum quosdam gratis ad vitam æternam prædestinari, ita quosdam ex prævisis peccatis ad mortem æternam prædestinari, seu ordinari tradit. Qua de re alibi disserendum erit. Rursum secundus articulus quod non omnes homines Deus velit salvos fieri, sed tantum certum numerum Prædestinatorum ab Augustino, Prospero, Fulgentio, non uno loco traditur. Quapropter in Ecclesiæ Lugdunensis in illis eruditissimis libris quos paulò ante memoravi clarissime tradit, fidem Catholicam ab Episcopis nonnullis Gallicanis in illo Monacho Godscalco damnando esse damnatam, quantum ad illum articulum primum: quantum ad secundum verò doctrinam antiquorum Patrum. Nam de primo articulo dicit: *Videretur, inquit, nobis sine*

S. Isidor. in Catalogo Hæreticorù lib. 8. Orig. c. 5.

Hæreticorù in auctucrio Biblior. SS. Patrum Tom. 2.

Vide Proff. in Epist. ad Rufin. & resp. ad c. 8. Gall.

Ecclesiæ Ludubio quod illa qua de divina prædestinatione dixit, gdm. lib. de iuxta regulam Catholicæ fidei vera sint, & à veridicis 3. Epist.

Patribus manifestissime confirmatam, nec ab illo peccatum nostrum qui Catholicus haberi vult, respondenda sive damnanda. Et ideo de hac re dolemus, non hunc miseram-

Lib. de dono persever. c. 22.

Apud Floard. lib. 3. c. 14. in Ep. ad Nicol.

Cap. 3. Gall.

I M O T

*miserabilem (Monachum Godscalcum) sed Ec-
clesiasticam veritatem esse damnatam. De secundo
verò ita loquitur: In illa autem Apostoli senten-
tia qua de Deo ait, qui vult omnes homines salvos fieri,
& ad agnitionem veritatis venire, putamus eum sen-
sui Beatissimi Patris Augustini, ad omni semper Ec-
clesia venerabiliter recepti, & usque in finem saculi
recipiendi secutum fuisse &c. Quem omnino veri-
dicum sensum non oportuit sub persona alicuius ho-
minis, à Catholicis Dei Sacerdotibus condemnari, ne-
iam non ille qui errare putatur, sed ille potius, cui
auctoritatem sequitur, hæreticus esse iudicatur. Quam-
vis igitur & alius illius loci possit esse sensus,
sicut ibidem Ecclesia Lugdunensis tradit, non
tamen idcirco sensus Augustini tanquam error
improbari debuit; fortassis enim & ille verior
est, de quo erit alibi oportunior dicendi locus.*

Hæc igitur cum accuratius ponderasset Va-
lentina Synodus quæ tempore Hincmari &
contra Hincmarum cæterisque illorum arti-
culorum damnatores celebrata fuit, tanquam
Catholicam fidem tradidit id quod Hincmarus
in Godscalco tanquã Prædestinatianã hæresin
condemnaverat. Nam tertio capite perspicuis
verbis dicit; *Fidenter fatemur prædestinationem ele-
ctorum ad vitam, & prædesimamtionem impiorum ad
mortem, & plura in hanc sententiam. Capite
verò quarto nimium errorem vocat quod à qui-
busdam scriberetur etiam pro illis impijs qui à mun-
di exordio usque ad passionem Domini in sua im-
pitate mortui & æterna damnatione puniti sunt, san-
guinem Christi effusum esse. In quo errore Hinc-
marus versabatur. Nam ista adversus Hinc-
marum esse definita fatetur ipsemet in Epi-
stolis ad Carolum quæ habentur apud Flo-
doardum. Nam Capitula illa Synodalia venera-
bilium confacerdotum trium scilicet provinciarum, hoc
est Lugdunensis, Viennensis, & Arelâten-
sis, in quibus se, licet nomen esset tacitum, designatione
tamen effectus velut non Catholicus esset reprehensus,
non sunt alia nisi Capitula Synodi Valentine;
& quæcunque in eadem Epistola commemo-
rat in eadem Synodo ad amussim continentur.
Nam Capitula quæ ibidem ipse dolet velut inuti-
lia, imò noxia repulsa esse, reijciuntur iisdem ver-
bis Capituli quarti Synodi Valentine: Nec
erant alia, nisi Capitula ab Hincmaro concin-
nata, quæ videntur recenseri in libro Ecclesiæ
Lugdunensis de tenenda Scripturæ veritate.
Et quod conqueritur, se velut contrarium
Africane & Arasificane Synodo perstrictum, ha-
betur. Capitulo sexto Synodi Valentine. Et
quod dicit de Indiscussione, qua in sacris mysterijs
esse possit, habetur Cap. quinto Synodi Valent.
Et quod sexdecim Capitula vel potius ut dicit in
Epistola secunda novendecim sibi imputata esse
queritur, illorum fit mentio Capitulo quarto
Synodi Valentine, ut nihil profecto manife-
stius esse possit quam Synodum Valentiam
contra Hincmarum & ejusdem sententiæ so-
cios esse celebratam. Unde etjam exterris ver-
bis in eadẽ Epistola prima ad Carolum dicit;
Hæc in sigillationem nostram & contra excerpta à*

*A nobis Capitula confecta videntur: nempe contra
illa quatuor Capitula quorum facit mentionem
Synodus Valentina capite quarto. Et quod in
ejusdem hujus Epistolæ exordio dicit: Capitula
Synodalia sibi à Carolo esse data ut ad ea responde-
ret, proficitur apertissime in secunda Epistola,
fuisse capitula Synodi Valentine hæc verbis: Epist. 2. a
Hæc eadem namque capitula sicut facile reminisci po-
testis ante trimum nobis in villa Rhotomagensi
Episcopi quæ Melsa dicitur, quando in excubijs contra
Notinamorum infestationem debebamur, sub titulo
quasi in Valentina Synodo conscripta fuerunt, anno
Incarnationis Domine octingentesimo quinquagesimo
quinto, sub Lothario Imperatore dedisti, ut ad illa
quæ nobis viderentur Capitoice ex Orthodoxorum ma-
gisterio responderemus. Ille est autem ipsissimus
annus Synodi Valentine idque sub eodem
Lothario ut in exordio Synodi annotatur ce-
lebrata; quam etjam verbis istis satis fatetur
Hincmarus sibi repugnare, utpote cui respon-
dere meditatur.*

Quæ quidem eo consilio adduximus ut
animadvertat lector, nihil sibi mirandum esse
si Hincmarus Massiliensium objectiones &
anathemata pro hæresi Prædestinatorum acce-
perit, cû in eo usque fraude ista aliena vel pro-
pria incuria abreptus fuerit ut articulos ab
Augustino, Prospero, Fulgentioque traditos,
qui vel fidem Catholicam vel doctrinam non
improbendam continebant; quia à Godscalco
in alijs nonnullis errante probabantur, impro-
baverit; atque utinam non Hincmarus tantum
alij; plures veteres Scholastici, sed etjam Re-
centiores nostri se cautiore in legendis Semi-
Pelagianorum libris ac discernendis dogmati-
bus præbuisent, quæ tanquam sanam doctri-
nam venditari audiebant; libenter equidem
isti laboriosa molestia superfedissem, quam
charitas Christi me subire compulit, ut ru-
dera eruerem quibus putei obstructi sunt, quos
foderunt Patres nostri, atque ita fontes Au-
gustinianæ doctrinæ, plus quam dici potest, per-
turbati, limpidius fuerent. Qua in re utrum
aliquid proficiam, aliorum judicium erit.
Interim ex omnibus quæ de Prædestinatianis
diximus satis perspicuum esse credo ijs qui rem
ipsam sine præjudicio præoccupatæ opinionis
ponderaverint, Prædestinatianos nullos fuisse
nisi Catholicos & Augustinianos nullos fuisse
señtatores: hæresimque Prædestinatorum esse
commentum Semi-Pelagianorum, & permo-
dè quæ quo imperitos tertere voluerunt ne
Catholicæ doctrinæ attenderent, quam do-
gmatum quorundam vicinitate, & blasphemiarum
quasi inde consequentium turpitudine
diffamabant. Et hæc de gestis, moribus, do-
gmatibus Pelagianorum & Massiliensium di-
cenda habuimus. Nunc ad enodandam S. Au-
gustini doctrinã quã de gratia & libero arbi-
trio & prædestinatione & cognatis quibusdã
dogmatibus, sine quibus gratia & prædestina-
tio satis intelligi nequeat, adversus Pelagianos
atque Massilienses tradidit, transeundum est.

FINIS.

T O M I

Concil. Va-
lent. c. 3.

Apud Flo-
doard. lib. 3.
c. 15. & 16.

Verba Hinc-
mari in Ep-
1. ad Carol.
loco cit.

In Aucto-
ritate biblioth.
SS. Patrum
Tom. 2.

In Aucto-
ritate biblioth.
SS. Patrum
Tom. 2.

In Aucto-
ritate biblioth.
SS. Patrum
Tom. 2.

143